

ΘΕΑΤΡΟ-ΚΡΙΤΙΚΗ

Με τη Νόνα Μολέσκη

«Η Ρωμιοσύνη εν φυλή συνότζιαιρη του κόσμου»

Πάλι το λευκωσιάτικο καλοκαίρι, πάλι η αυλή του Αρχοντικού της οδού Αξιοθέας και πάλι μια καλή παράσταση από το Θεατρικό Εργαστήρι Πανεπιστημίου Κύπρου. Εδώ στο ίδιο φυσικό σκηνικό είχαμε δει το Μαχαιρά, το «Φιάκα», τη «Λυσιστράτη». Φέτος κάτω από τον τίτλο «Η Ρωμιοσύνη εν φυλή συνότζιαιρη του κόσμου», ο Μιχάλης Πιερής παρουσιάζει τη δραματική προσαρμογή των ποιημάτων του Βασίλη Μιχαηλίδη «Ενάτη Ιουλίου 1821», «Χιώτισσα», «Η Κύπρος προς τους λέγοντας ότι δεν είναι ελληνική», «Η Κύπρος προς τη μάνα της», «Η Ανεράδα» κ.ά. Τα δυο πρώτα αποτελούν τους δυο μεγάλους δραματουργικούς άξονες της παράστασης, η «Ανεράδα» παίζει το ρόλο του εμβόλιμου ονείρου, τα δυο άλλα είναι πηγή επικών και λυρικών χορικών. Ο Μιχάλης Πιερής έκανε τη σύνθεση των κειμένων με ποιητική ευαισθησία και θεατρικό ένστικτο ισορροπώντας το δραματικό και το λυρικό στοιχείο, διατηρώντας τη σωστή αναλογία μεταξύ των διαλογικών σκηνών και της αφήγησης, μεταφέροντας έγκαιρα και ομαλά το επίκεντρο δράσης από τη μια ποιητική ιστορία στην άλλη. Ο Πιερής δραματοποιεί την ποιητική ύλη του Μιχαηλίδη προσθέτοντας στο θεατρικά όμορφο κείμενο εξέλιξη, σύγκρουση, κορύφωση. Το σημαντικό είναι ότι όλα τα πιο πάνω θεατρικά στοιχεία προϋπήρχαν στα βάθη του ποιητικού κειμένου, γι' αυτό και η ποιητική ύλη μεταπλάθεται τόσο ομαλά σε θεατρικό είδος.

Μεγάλο βάρος στη σύνθεση δόθηκε στα χορικά. Αυτό δείχνει την πρόθεση των δημιουργών να παρουσιάσουν το λαό της Κύπρου με τη συλλογική του μνήμη, συνείδηση και ηθική, ως κεντρικό ήρωα της παράστασης. Στο μορφικό επίπεδο η διάχυτη στην παράσταση αφήγηση μέσα από τα χορικά λειτουργούσε σαν αντίβαρο της εκμετάλλευσης των διαλογικών σκηνών.

Η διακριτικότητα και το μέτρο χαρακτήριζαν την παράσταση σε κάθε της στιγμή. Τα πρόσωπα ζωντάνευαν μόνο όσο έπρεπε, οι περιττές λεπτομέρειες απουσίαζαν από το παίξιμο των φοιτητών-ηθοποιών, όπως και ο δραματικός υπερτονισμός. Υπήρχε, όμως, αισθητή εσωτερική ένταση και συγκρατημένη, αλλά βαθιά συγκίνηση. Η εξοικείωση με τη διαλεκτική ποιητική γλώσσα ήταν πλήρης και ο σεβασμός προς το κείμενο δεν ήταν απλά διδαγμένος, αλλά βασιζόταν στην ίδια γνώμη. Οι ηθοποιοί του Θ.Ε.ΠΑ.Κ. ήταν πράγματι μέσα στο κείμενο και θα τους θυμάμαι όταν καμιά φορά θα βλέπω επαγγελματίες με ταλέντο, πείρα και τεχνική να κάνουν τα δικά τους έξω από το κείμενο που παίζουν. Αναγνωρίζω μεταξύ των προσώπων της «Ρωμιοσύνης» τον Πέτρο τον Α., τη Λυσιστράτη, τη Μυρίνη, θυμήθηκα την καταπληκτική φωνή της κορυφαίας του χορού. Η καλλιέργεια που πήραν τα παιδιά του Εργαστηρίου, ιδιαίτερα οι «παλιοί» που συμμετείχαν σε πολλές παραγωγές, είναι ζηλευτή.

Η ίδια λιτότητα και διακριτικότητα υπήρχε στο εικαστικό μέρος της παράστασης, στα σεμνά κοστούμια, στα ελάχιστα αντικείμενα. Η χρησιμοποίηση του μνημειακού έργου του Διαμαντή «Ο κόσμος της Κύπρου», υπογράμμιζε τη διαχρονικότητα που πήγαζε από τα έργα του Βασίλη Μιχαηλίδη, όπως και τις μόνιμες αξίες στην εξύμνηση των οποίων αφιέρωσαν τα έργα τους οι δυο μεγάλοι Κύπριοι δημιουργοί, ο ποιητής και ο ζωγράφος.

Σπουδαία η δουλειά του Ευαγόρα Καραγιώργη. Η μουσική του έχει ρίζες βαθιές, αλλά στο διάλογο με την παράδοση ακούγεται καθαρά ο προσωπικός λόγος του συνθέτη.

Αυτόνομη και αυτόφωτη, σοβαρή δουλειά αποτελεί ο τόμος αφιερωμένος στο Βασίλη Μιχαηλίδη.

Η αγνότητα της ποίησης χρωμάτισε όλη την παραγωγή. Στο φινάλε της παράστασης όλος ο θίασος τραγούδησε ξανά «Η Ρωμιοσύνη εν φυλή...». Κι εγώ κοίταζα το νεαρό που με μεγάλο ζήλο έπαιζε τον κακό Τούρκο Μουσελλίμ Αγά. Συγκινήθηκε και κλεφτά σκούπιζε τα μάτια του με το πίσω μέρος της παλάμης όπως τραγουδούσε. Η συγκίνησή του ήταν μεταδοτική.

Δραματική προσαρμογή και σκηνοθεσία: Μιχάλης Πιερής
Μουσική: Ευαγόρα Καραγιώργη
Σκηνικά: Χρίστος Λυσιώτης
Κοστούμια: Ηλιάνα Χρυσοστόμου, Μαρίνα Κλεάνθους